

**СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА
НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА
И ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКАТА
ДЕЙНОСТ
НА ШУМЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”**

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 1 от 17
---	-----------	------------	---------------	--------------

Стратегията за развитие на научноизследователската и художественотворческата дейност на Шуменския университет е насочена към дългосрочното и устойчиво развитие на институцията. Тя очертава приоритетните области за научноизследователска и художественотворческа дейност и мерките за тяхното реализиране. Основните ѝ цели включват повишаване на качеството на научните изследвания, разширяване на присъствието на университетските изследователи в национален и международен контекст и създаване на благоприятни условия за привличане на инвестиции в научни разработки. Стратегията определя конкретни цели, действия и мерки, които академичната общност на университета ще прилага за развитието на научната дейност в предстоящия период.

Шуменският университет „Епископ Константин Преславски“ е висше училище, което предлага обучение в основните научни направления и всички образователни степени. Университетът е неразделна част от българската и световната научноизследователска и иновационна екосистема и се придържа към възприетите принципи и начини на обучение, научно-изследователска и художественотворческа дейност. В съвременните динамични условия университетът, наред с останалите висши училища в страната, се сблъсква със значителни предизвикателства, налагащи възприемането на стратегически подход и целенасочени действия.

Глобалният опит показва, че социално-икономическият напредък на дадена държава или регион зависи от наличието на подходяща среда за генериране и предаване на знания. Тази среда се основава на фундаментални научни изследвания, ефективна образователна система, развита регионална иновационна структура и съгласувана държавна и местна политика. Научната дейност все повече придобива мултидисциплинарен характер както в национален, така и в международен план, като съвременните изследвания са сложни и високотехнологични. Това благоприятства появата на иновации в пресечните точки между различни научни направления.

Стратегията залага на поетапно развитие в дългосрочен план, което да утвърди университета като център за научни изследвания и развитие на нови технологии – част от националната, европейска и световна научна мрежа, с цел привличане и задържане на младите и талантиливи хора не само от региона, но и от страната и чужбина. Акцентира се върху създаване и поддържане на връзката между науката и бизнеса с цел устойчиво развитие и подобряване на качеството на живот, свидетелство за което са дейностите, планирани и поетапно реализирани от Шуменския университет като кандидат и партньор в две проектни предложения в процедурата за подбор BG05SFPR001-3.004 „Подкрепа за развитие на проектна

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 2 от 17
---	-----------	------------	---------------	--------------

докторантура“ в рамките на Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“ на Програма „Образование“ 2021 - 2027 г. В основата на междууниверситетското сътрудничество по проекти ИнтегрИТи и ИНТЕРДОК е съвместното обучение на докторанти и преподавателски състав с цел повишаване на ефективността на теоретичната и практическата подготовка на докторантите в тясна обвързаност с нуждите на бизнеса в различни региони на страната. Обучението и изследователската дейност на докторантите по двата проекта се реализира чрез тясното партньорство между Шуменския университет, Софийския университет, Института по обща и неорганична химия към БАН и Икономическия университет във Варна.

Научноизследователската и художественотворческата дейност е сред основните приоритети на Шуменския университет. Тя се реализира чрез фундаментални и научно-приложни изследвания в различни научни области и чрез редица дейности: проучвателна, аналитична, прогнозна, експертна, развойна, технологична, нормативна, внедрителска, изобретателска, и художественотворческа в рамките на университетски, национални и международни научни проекти.

Осъществяването на научноизследователска и художественотворческа дейност предполага международно научно сътрудничество и участие в национални и международни научни програми и инициативи. Работи се върху включването на университета в различни регионални, национални и международни мрежи с цел повишаване престижа и значимостта на университета и ролята му като научна и образователна институция в Европейското образователно пространство. Възприемат се принципите на Европейската харта на изследователите и кодекса за поведение при подбор на изследователи, както и принципите на Магна харта на университетите, подписана от Шуменския университет през 2025 г.

Приоритетни области

Научноизследователската и художественотворческата дейност в Шуменския университет има за основна цел развитието на приоритетните научни области в национален и международен план, както и традиционните за университета приоритетни области:

1. Педагогически науки – 1.1. Теория и управление на образованието; 1.2. Педагогика; 1.3. Педагогика на обучението по...
2. Хуманитарни науки – 2.1. Филология; 2.2. История и археология; 2.4. Религия и теология

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 3 от 17
---	-----------	------------	---------------	--------------

3. Социални, стопански и правни науки – 3.4. Социални дейности; 3.5. Обществени комуникации и информационни науки; 3.8. Икономика; 3.9. Туризъм

4. Природни науки, математика и информатика – 4.1. Физически науки; 4.2. Химически науки; 4.3. Биологически науки; 4.4. Науки за земята; 4.5. Математика; 4.6. Информатика и компютърни науки

5. Технически науки – 5.3. Комуникационна и компютърна техника; 5.7. Архитектура, строителство и геодезия; 5.13.Общо инженерство

6. Аграрни науки и ветеринарна медицина – 6.2.Растителна защита; 6.1.Растениевъдство

7. Здравеопазване и спорт – 7.6.Спорт

8. Изкуства – 8.1. Теория на изкуствата; 8.2. Изобразително изкуство; 8.3. Музикално и танцово изкуство

9. Сигурност и отбрана – 9.1. Национална сигурност.

Основната предпоставка за постигането на успех при работата по приоритетните области е наличието на:

- традиции в научните изследвания в областта на фундаменталните и приложните изследвания;
- ресурс от изследователи, работещи в различни научни области за провеждане на интердисциплинарни изследвания;
- ефективна образователна система и дългогодишен опит в подготовката на студенти и докторанти;
- базови елементи на иновационната структура – научни центрове и лаборатории, позволяващи провеждането на научни изследвания от теоретичен и приложен характер, център за трансфер на технологии;
- укрепване на партньорството с бизнеса за внедряване на иновации в научните изследвания и постигане на устойчиво регионално развитие.

Материална обезпеченост на научните изследвания в ШУ

Провеждането на научни изследвания и художественотворческа дейност е неотделима част от дейността на академичния състав и се осъществява от колективи и отделни членове на академичния състав на Университета, от специално привлечени за целта специалисти (външни

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 4 от 17
---	-----------	------------	---------------	--------------

лица), от обучаваните докторанти, студенти и специализанти в рамките на седемте основни структурни звена и научните центрове и лаборатории, действащи в университета:

Шуменският университет разполага с функциониращи научноизследователски структури, които съответстват на спецификата научноизследователската дейност на академичния състав.

В университета функционират **3 университетски научни и учебни центъра** със статут на обслужващи звена: **Научен център „Преславска книжовна школа“, Астрономически център и Център за иновативни образователни технологии.**

Факултетските центрове са организирани както следва:

Факултетът по хуманитарни науки има **6 научни** центъра: Научен център по археометрия, Център по военна история и археология, Център по византистика, Център по русистика, Център за православна култура и изкуства "Архангел Михаил", Център за туркологични изследвания и интеркултурни комуникации.

Факултетът по природни науки разполага с **2 научно-учебни** центъра - Център за работа с изявени ученици и Център по природни науки.

Към Педагогическия факултет функционира Факултетен център по биомеханични и интердисциплинарни изследвания, както и Художествена галерия „Университетска“, която е културно-образователна институция в структурата на ПФ.

За провеждане на учебни занятия и научни изследвания основните структурни звена на Шуменския университет разполагат със **специализирана научноизследователска лабораторна база.**

Факултетът по математика и информатика разполага с **6 специализирани научноизследователски лаборатории**: *Математическо моделиране; Компютърна сигурност; Компютърен хардуер и мрежи; Лаборатория по дидактика; Компютърна алгебра и приложения на геометрията; Икономика и бизнес.*

Във **Факултета по природни науки** са изградени и оборудвани **26 специализирани лаборатории** по: *Аналитична химия; Обща и неорганична химия; Органична химия; Колоидна химия; Физикохимия; Инструментални методи за анализ; Химични технологии; Токсикохимия; Елементорганична химия; Методика и техника на учебния химичен експеримент; Компютърна химия; Цитогенетика и молекулярна биология; Микробиология и биотехнологии; Лаборатория по физикохимични методи; Приложна екология; Биохимия и Екология и ООС; Анатомия на човека, физиология на животните и човека и физиология на растенията; Зоология и ентомология; Ботаника, земеделие и хербология; Фитопатология и*

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 5 от 17
---	-----------	------------	---------------	--------------

растениевъдство; Ядрена физика и радиоекология; Атомна физика и медицинска физика; Механика и молекулна физика; Оптика; Обща физика и методика на обучението по физика; Електричество, магнетизъм, електротехника и електроника “Проф. д-р Христо Йорданов Христов”, както и зала за упражнения по Астрономия (КЗ-518). Достъпни за учебни занятия, практики, наблюдения и изследователска дейност са **Университетски астрономически център** “Проф дфмн Владимир Шкодров” с две наблюдателни бази - **покривна площадка** на Корпус 3 на ШУ с 2 купола и **Астрономическа обсерватория** на територията на Природен парк “Шуменско плато”, също с 2 купола.

От 2024 г. към астрономическата обсерватория функционира модерен планетариум. Това е най-новият цифров планетариум в България, с най-модерната за момента техника в страната.

Факултетът по технически науки разполага с **14 специализирани лаборатории**. Част от тях са създадени през отчетния период. Лаборатория D5 „Интерактивна система за сигурност“ е оборудвана със симулатор за различни системи на леко стрелкови оръжия и тренировъчни програми. Залата е с общ капацитет от 20 работни места. Специализираната лаборатория D6 InfoSec Test Lab е оборудвана с интегрираната тестова среда за информационна сигурност (кибер-полигон) от хибриден тип, чрез съчетаване на минимално количество физическа инфраструктура и използването на технологии за виртуализация или създаване на логически устройства, еквивалент на нужните реални апаратни средства, и разгръщане на съответното системно и приложно програмно осигуряване. Разполага с общ капацитет от 24 работни места, като 12 са компютърно оборудвани за работа по двойки. Лаборатория D7 по Картография е оборудвана с геодезически софтуер (Mkad) за 10 работни места, като общият капацитет на залата е 18 работни места. Освен новосъздадените лаборатории във факултета функционират и Лаборатория D1 „Програмиране на Siemens контролери“, Лаборатория D4 „Ситуационен център за управление на кризи“, Лаборатория „Weblab“(401 КЗ), Компютърна лаборатория за изследвания на инженерни процеси и изчисления (423 КЗ), Лаборатория за СВЧ изследвания (РЛК), Ситуационен и оперативен център за управление на системата за сигурност на областно, общинско и фирмено ниво (510 К1), Лаборатория С1 „Интегрирана система за сигурност“, Лаборатория С2 „Изследване на комуникационни мрежи“, зала С3 „Географски информационни системи“, зала С4 „Методи за изпитвания на материали и измервания“ и Лаборатория С6 „Инженерна графика, Информационни потоци в логистиката и Симулационно моделиране“.

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 6 от 17
---	-----------	------------	---------------	--------------

Факултетът по хуманитарни науки разполага със специализирана лаборатория „Медии“, създадена във връзка с практическото обучение на студентите от специалностите „Журналистика“ и „Връзки с обществеността“ в реална работна среда. В нея е изградено напълно професионално оборудвано радиостудио и специализирано фотостудио, където не само се води обучение, но и се подготвят и обработват аудиоматериали, радиопродукти, модулни радиопрограми, предоставяни на партньорски организации и медии.

Лаборатория по приложна лингвистика (LABLING) обединява научните интереси на изследователи в областта на корпусната лингвистика, компютърната лингвистика, анализа на комуникацията, речезнанието (разговорната и детската реч в норма и патология), билингвизма, психолингвистиката, теорията и практиката на книжовните езици, политическия и медийния дискурс и пр. В екипа на Лабораторията са привлечени преподаватели и докторанти от различни факултети на Шуменския университет (лингвисти, информатици, логопеди). Лабораторията работи в активно сътрудничество с Института по информатика и комуникационни технологии на БАН. Създадени са контакти с Комисиите по славянски книжовни езици и по медиалингвистика към Международния комитет на славистите. Осъществена е съвместна работа по няколко международни проекта с Zentrum für Allgemeine Sprachwissenschaft (ZAS) – Berlin. Лабораторията се намира в договорни отношения с Института по експериментална фонетика и патология на говора и Център за изследване на жизнената активност (Белград, Сърбия) (Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology and Life Activities Advancement Center). Към Лабораторията по приложна лингвистика е учреден и функционира Студентски лингвистичен клуб. Всеки един от участниците работи по собствен изследователски проект. Резултатите се апробират на национални и международни форуми и издания.

Спортната база, с която разполага **Педагогически факултет** за обучение на студентите от специалност „Педагогика на обучението по физическо възпитание“, е описана в Q6.1.6. За специалността „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ са осигурени 3 художествени ателиета с общо 55 работни места; две ателиета по скулптура с 20 работни места; графична база с 10 места; за работния процес по дисциплината “Скулптура” са осигурени условия за обработка на камък, дърво и керамика. Базата за обучение на студентите от специалностите по изкуствата се използва и за художественотворческа и самостоятелна дейност на студентите и преподавателите. Базата е реновирана през периода, като чрез дарение са получени графична преса за висок печат с електрическо задвижване (дарение); професионален ваялук за литография; керамична пещ. Специализираната учебна база на

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 7 от 17
---	-----------	------------	---------------	--------------

специалност „Педагогика на обучението по техника и технологии“ включва учебно-технологичен комплекс – Б-4; семинарна зала, учебна кухня – оборудвана с битова техника и кухненски шкафове; учебна работилница по „Механични технологии“ - оборудвана с металообработващи и дървообработващи машини, ръчни и измервателни инструменти, шевна техника. Факултетът разполага и с 9 кабинета по музика с пиана, както и с лаборатория „Ауди и MIDI технологии в музиката“, оборудвана с 5 електронни инструменти от типа Keyboard, 1 електронно пиано, 4 работни места с компютри, слушалки, MIDI клавиатури, звукови карти.

Специализираната учебна база на Колеж – Добрич включва Лаборатория по агрономически дисциплини; Лаборатория по генетика и селекция; 2 специализирани кабинета по английски език; 2 специализирани кабинета по музика (акордеон и синтезатор).

Административна обезпеченост

Научноизследователската и художественотворческата дейност в ШУ е административно обезпечена от документи, които уреждат различни аспекти на планирането, провеждането, отчитането, комерсиализирането, въвеждането в практиката, защитата на интелектуалната собственост, публикуването и популяризиране на получените резултати. Сред основните документи са:

- Стратегия за развитието на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ 2026-2035 г.
- Стратегия на ШУ за прилагане на резултатите от научноизследователската дейност 2026-2030;
- Правилник за организацията и управлението на научноизследователската и художественотворческата дейност на ШУ;
- Система за организация, провеждане, класиране и отчитане на проектите, участващи в конкурса за финансиране от средствата, целево отпуснати от държавния бюджет за научноизследователска и художественотворческа дейност на Шуменския университет за 2026 г;
- План за управление на научните данни.

Развитието на световната икономика, основана на знанието и на иновациите поставя нови изисквания за повишаване качеството на образованието и на професионалната квалификация. Очертаването на приоритетите на научните изследвания в ШУ се позовава на

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 8 от 17
---	-----------	------------	---------------	--------------

задълбочен анализ на проблемите в областта на научните изследвания, набелязани в редица национални, европейски и институционални стратегически и оперативни документи:

- Иновационна стратегия за интелигентна специализация на Република България 2021-2027 г.

- Национална програма за развитие „България 2030“
- Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2021-2030 г.
- Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030

- Оперативен план за изпълнение на втория етап на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030, приет с решение № 599 от 16.08.2024 г. на МС.

- Национална пътна карта за научна инфраструктура 2020-2027 г.
- Концепция за развитието на изкуствения интелект в България до 2030 г.
- Национална програма „Цифрова България 2025“
- Национален стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2020-2030 г.“

- Рамкова програма на ЕС за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ (2021-2027 г.).

- Програма „Образование“ за програмен период 2021-2027 г.
- Зелена книга за изграждане на обща стратегическа рамка за финансиране от ЕС на научните изследвания и иновациите.

- Стратегия за развитие на Шуменски университет 2026-2035.

Научноизследователската дейност на Университета е непосредствено свързана с мисията на университета и стратегията за неговото развитие през периода 2026-2035.

Тя се ръководи от следните приоритети, заложи в стратегията и е съобразена с дейностите по тяхното реализиране:

- Активно поддържане на политика за развитие на научноизследователската и художественотворческата дейност в Университета с цел повишаване на неговия авторитет и признанието му като научен и културен център на регионално, национално и европейско равнище;

- Подобряване организацията и ефективността на научноизследователската и художественотворческата дейност чрез управленски решения, свързани с повишаване на мотивацията на академическия състав за устойчивост на научното развитие;

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 9 от 17
---	-----------	------------	---------------	--------------

- Поддържане на отворена мрежова междуинституционална, проектна и програмна система на научноизследователската дейност и обвързването ѝ с образователната политика на Шуменския университет, прилагане на постигнатите резултати в процеса на обучение, а с това и подобряване на капацитета и откриване на перспективи за бъдещата реализация на студентите;
- Насърчаване на фундаменталните и практико-приложните качествени научни изследвания в приоритетните научни области, обвързани с Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 г. и възможностите на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“;
- Стимулиране на инвестиционната активност на бизнеса в научни разработки по обществено значими и пазарно ефективни проблеми на екологията, социалната устойчивост, националната сигурност, икономическите растеж и ефективност, научно-технологичните иновации, межкултурните и социокултурните връзки с оглед на потребностите на националния и регионалния бизнес и интелектуален пазар;
- Подкрепа и поощряване на интердисциплинарните междофакултетски и междуниверситетски изследователски връзки и политики за стимулиране на научното развитие на младите учени и кариерното им израстване;
- Поддържане на активна мотивационна система от стимули, контролиращи мерки и санкции за академическия състав, студентите и докторантите за повишаване на конкурентоспособността и адаптирането към спецификата на образователния и трудовия пазар;
- Разширяване на междуинституционалното сътрудничество и партньорството с научни, образователни и други организации и структури на международно, национално и регионално ниво с цел повишаване качеството на научноизследователската и художественотворческата дейност;
- Осигуряване на условия за творческо развитие на личността чрез научна, културна, художествена и спортна дейност чрез укрепване на връзките „научно изследване – обучение“.

Участие на ШУ в национални научни програми

Шуменският университет участва в консорциум по проект за Създаване на **Център за върхови постижения** BG05M2OP001-1.001-0004 Университети за Наука, Информатика и Технологии в е-обществото (УНИТе)в областта на Компонент 2 «Информатика и

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 10 от 17
---	-----------	------------	---------------	---------------

информационни и комуникационни технологии» по оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове. Проектът предвижда развитие на Центъра като научноизследователски комплекс от типа «разпределена» изследователска инфраструктура в тази приоритетна област на ИСИС.

Шуменският университет планира участие в Национална програма „Млади учени и постдокторанти 3“, която ще стартира през 2026 г.

По изпълнение на **Националната пътна карта** Шуменският университет участва в:

1. Национална интердисциплинарна изследователска Е-инфраструктура за ресурси и технологии за българското езиково и културно наследство, интегрирана в рамките на европейските инфраструктури CLARIN и DARIAH (КЛАДА-БГ).

2. Регионален астрономически център за изследвания и образование (РАЦИО) с координатор Института по астрономия с Национална астрономическа обсерватория – Рожен към БАН. Консорциумът „РАЦИО“ представлява обединение на изследователските и образователните институции в областта на астрономията в България (Институт по астрономия с НАО към БАН, Софийски университет и Шуменски университет).

3. Българска наблюдателна станция на паневропейския нискочестотен радиотелескоп “LOW-FREQUENCY ARRAY” (LOFAR) - LOFAR-BG

Шуменският университет работи по четири **научни програми на МОН**:

ШУ е оперативен координатор по Национална научна програма „Развитие на научните изследвания и иновациите в системата на българското предучилищно и училищно образование“ на МОН, Компонент 9. Изследвания насочени към анализ и намаляване на социално-икономическите неравенства в образованието и осигуряване на равен достъп до качествено обучение за всички ученици.

ШУ работи по национална научна програма „Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина“, която е свързана с преодоляване на негативните нагласи и изграждане на привлекателен образ на страната ни чрез засилване на интереса към българистиката в чужбина като научноизследователска област, акцентираща основно върху българския език и литература, българската история, изкуство и култура (вкл. етнография и фолклор). Водеща цел ще бъде провеждане на целеви научни изследвания и създаване на устойчиво партньорство между включените в програмата бенефициенти, както и на мрежа от

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 11 от 17
---	-----------	------------	---------------	---------------

изследователи, включваща както преподаватели от България и чужбина, така и студенти, докторанти и млади учени, с интерес към българистиката и нейното популяризиране.

ШУ участва в дейности по национална програма „Популяризиране на българското висше образование и улесняване на достъпа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“.

Като резултат от участието на ШУ в национална програма *„Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“* функционира Център за иновативни образователни технологии.

ШУ е подал документи за участие в национална програма „Модернизация на библиотеките в държавните висши училища“. Програмата предвижда подобряване на средата за работа в библиотеките, обновяване на материално-техническата им база и стимулиране на техните служители.

Към настоящия момент в Шуменския университет основната част от академичния състав заема длъжностите преподавател, асистент, главен асистент, доцент и професор със задължителен годишен норматив от аудиторна заетост в обучението на студенти и докторанти. Едновременно с това са направени и първи стъпки в посока на назначаването на компетентни лица на длъжност „изследовател“. Това дава възможност за провеждане на конкурентоспособни научни изследвания и решаване на значими научни задачи, в които ще се концентрират научен състав, финансови ресурси, съвременна научна апаратура и оборудване, необходими за провеждането на значими и интердисциплинарни научни изследвания. Общият извод е, че Шуменският университет има необходимия изследователски потенциал за реализиране на проекти по актуални научни тематики.

Научноизследователската дейност в ШУ е неразривно свързана с постоянното актуализиране на учебното съдържание в програмите за обучение на студенти и докторанти, отчитайки факта, че научните области и областите на висше образование определят характера на научноизследователската дейност, като в едни направления тя е предимно с теоретичен характер, а в други – с практико-приложен характер.

Наред с наличния потенциал, стратегията отчита и редица предизвикателства, свързани с научноизследователската дейност, като недостатъчно държавно финансиране и относително слаба видимост на научните резултати на изследователите в научни издания индексирани в престижни световноизвестни бази данни. Следва да се отбележи, че значителна част от научната и изследователска дейност на академичния състав на ШУ има предимно национална и регионална значимост. Университетът предприема необходимите мерки за преодоляване на

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 12 от 17
---	-----------	------------	---------------	---------------

тези проблеми чрез последователна политика за осигуряване на финансова стабилност и поощряване на висококачествената научна продукция на изследователския състав. Създаденият през 2024 г. фонд за ДМС за публикации в издания с импакт фактор и импакт ранг, както и увеличаването на сумата отпускана за публикации от съществуващия в университета Фонд за подкрепа на издаване на публикации в издания с импакт фактор (IF) и импакт ранг (SJR) дават видими резултати – през 2025 г. обемът на научните публикации в тези издания значително се увеличава.

Като цяло, през годините участието на изследователите в международни научни сътрудничества е динамично, с пикове и спадове и се нуждае от създаване на условия, които да гарантират устойчиво и постепенно повишаване на тези позиции.

ВИЗИЯ

Шуменският университет “Епископ Константин Преславски” определя своя *академичен профил* като сполучливо съчетава традиционното си педагогическо направление със специалности от науките за човека и обществото, от хуманитарните, природо-математическите, техническите и социалните науки. Специалности с дългогодишно академично присъствие постепенно се допълват с нови, търсени на пазара на труда. Университетът, наред с други висши училища на България, търси пътища за самореализация с отчитане на принципите и основните направления за интеграция на университетите в единното европейско изследователско пространство.

ЦЕЛИ

Основна стратегическа цел: Интегриране в европейското изследователско пространство, укрепване на създадените институционални мрежи в национален и международен план.

Постоянни стратегически цели:

- прилагане на резултатите от научноизследователската и художествено-творческата дейност за научно-методично осигуряване на обучението, организирано от университета в горепосочените области на висшето образование;
- повишаване на научната квалификация на академичния състав на университета;

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 13 от 17
---	-----------	------------	---------------	---------------

- стимулиране на креативността и създаване на условия за развитие на творческите възможности на студентите и докторантите на университета;
- международен и национален обмен на знания;
- внедряване и разпространение на резултатите продуктите от НИХТД.

Специфични цели:

- Повишаване на броя на публикациите в издания, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science;
- осъвременяване и развиване на научната инфраструктура.
- създаване на среда за развитие на електронни инфраструктури, симулационни модели и големи масиви от данни.
- оптимизиране на координационните механизми, обединяващи научните интереси и интересите на практиката.
- развиване на изследователските и научните центрове и лаборатории в ШУ, както и включването на академичния състав в съвместни изследователски центрове с други партньорски научни институции и университети за провеждане на конкурентоспособни научни изследвания и решаване на значими научни задачи.
- осъществяване на съвместни научни изследвания с български учени в чужбина и привличане на водещи учени от чужбина
- схеми за развитие на модела на „виртуална мобилност“ на учени като допълнение или алтернатива на физическата мобилност;
- подобряване на нормативната база за провеждане на приложни научни изследвания;
- развитие на модела на „изнесени научни изследвания“ (аутсорсинг) при коопериране с водещи научни институти и университети;
- подобряване на нормативната база за стимулиране на частни инвестиции в научните изследвания и въвеждане на механизми за научни изследвания по проблеми на бизнеса.

Мерки:

- оптимизиране на системата за стимулиране и насърчаване на публикуването в научни списания, включени в световната система за реферирание, индексирание и оценяване Scopus и Web of Science;

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 14 от 17
---	-----------	------------	---------------	---------------

- пренасочване на публикуването на научните разработки в /към реферирани и индексирани издания;
- повишаване на информираността на академичния състав относно възможности за публикуване;
- подкрепа при публикуване в издания, реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus;
- активизиране на участието в проектни дейности на национално и международно ниво;
- разширяване взаимодействието и връзките с местната и регионалната власт, с научните, образователните и културните институции в града и региона както за трансфер на научните резултати, така и за съвместни изследвания в областта на икономиката, образованието и културата;
- преосмисляне на научната проблематика на съществуващите научни центрове с оглед на нейното осъвременяване, уточняване и ангажираност на участващите в нея преподаватели, докторанти и студенти;
- разгръщане на маркетингови дейности на Шуменския университет и структурните му звена за проучване на необходимостта от научноизследователска, развойна и внедрителска дейност в Шуменска област, Североизточна България и на национално ниво;
- по-разумно планиране, разпределение и разходване на средствата, отпускани целево от държавния бюджет за присъщата на ШУ научна или художественотворческа дейност;
- активизиране на междуинституционалното, национално, регионално и международно сътрудничество и партньорство с научни, образователни и други организации и структури;
- преосмисляне и прецизиране на научните направления в зависимост от специфичните интереси, касаещи образованието в дадена специалност и човешкия потенциал;
- повишаване на професионалната квалификация на академичния състав;
- създаване на привлекателни условия за задържане на млади перспективни учени в Университета;
- активизиране на научноизследователската дейност на студентите чрез включването им в проблемни изследователски групи и научни проекти;

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 15 от 17
---	-----------	------------	---------------	---------------

- стимулиране участието на студентите и докторантите в самостоятелната научноизследователска и художественотворческа дейност с отчитането ѝ чрез Европейската система за набиране и присъждане на кредити;

- стимулиране и насърчаване на съвместни проекти по поръчка на бизнеса.
- насърчаване на иновативното и интердисциплинарното обучение на *докторанти* чрез реализирането на *проектни докторантури*.

Действия:

- стимулиране на публикационната дейност чрез допълнително материално стимулиране;
- информационно осигуряване на академичния състав със списъци на реферирани и индексирани издания във вторични литературни източници по научни направления.
- подпомагане на изданията на ШУ за включването им в световни вторични бази данни;
- внедряване на съвременни информационни и комуникационни технологии в

Научноизследователската дейност;

- създаване на междукатедрени, междуфакултетски и междууниверситетски научни екипи за комплексни научни изследвания, за участие в международни научни проекти;
- повишаване на културата за разработване на научноизследователски проекти;
- осигуряване участието на преподаватели, докторанти и студенти в научни, художествени и спортни форуми в страната и чужбина;
- поощряване на участието на докторанти и студенти в конкурси за научни разработки, в проекти; във фестивали и конкурси за художественотворческа дейност; в спортни състезания;
- осигуряване на условия за мобилност на преподаватели, докторанти и студенти за научноизследователска работа в университети, научни организации, образователни и културни институции, фирми, предприятия и т.н., която да допринесе за научното и професионалното развитие на учените;
- стимулиране разкриването на постоянни или временни работни места за научноизследователска дейност;
- изграждане на нови онлайн ресурси за подпомагане на административната, учебната, научната и изследователската дейност;

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 16 от 17
---	-----------	------------	---------------	---------------

- популяризиране на резултатите от научните изследвания сред външни заинтересовани страни.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Стратегията представя виждането на академичната общност по отношение на развитието на научноизследователската и художественотворческата дейност, осъществявана в Шуменския университет. Очакванията са планираните приоритети, мерки и произтичащите от тях действия да допринесат за стимулирането на научноизследователската активност и продуктивност в национален и международен план. Целите и мерките са проблемно ориентирани, така че в дългосрочен план да се извършва поетапно и постепенно усъвършенстване на функционирането в тази област от дейности на ШУ. Това изисква нейното периодично преразглеждане и актуализиране с оглед адаптиране към измененията и развитие.

Стратегията е приета на Академичен съвет с протокол № РД-05-09/27.02.2026 г.

Стратегия за развитие на научно-изследователската и художественотворческата дейност на ШУ „Епископ Константин Преславски“	Издание 1	Редакция 0	27.02.2026 г.	стр. 17 от 17
---	-----------	------------	---------------	---------------